

2007-01-29

Arbetsmarknadsdepartementet

Promemorian Ytterligare reformer inom arbetsmarknadspolitiken

Genom remiss 2006-12-21 (N2006/12112/A-A2007/216/A) har ILO-kommittén anmodats yttra sig över promemorian Ytterligare reformer inom arbetsmarknadspolitiken. I promemorian behandlas frågor om och läggs förslag rörande vissa arbetsmarknadspolitiska program, arbetslöshetsförsäkringen samt skyldigheten att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen.

Det kan noteras att promemorian inte innehåller någon granskning av förslagen i förhållande till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner vilket ILO-kommittén beklagar.

ILO-kommittén vill därför erinra om ILO:s konvention (nr 168) om främjande av sysselsättning och skydd vid arbetslöshet, som Sverige genom ratifikation (prop. 1989/90:64) åtagit sig att respektera. Konventionen och den tillhörande rekommendationen nr 176 kompletterar tidigare antagna ILO-instrument, bl.a. konventionerna (nr 102) om minimistandard för social trygghet, (nr 122) om sysselsättningspolitik, (nr 142) om utveckling av mänskliga resurser och (nr 150) om arbetsmarknadsförvaltning, samtliga ratificerade av Sverige.

Enligt konventionen nr 168 skall varje medlemsstat vidta lämpliga åtgärder för att samordna sitt system för skydd vid arbetslöshet och sin sysselsättningspolitik. Skyddet vid arbetslöshet, i synnerhet metoderna för att utge förmåner vid arbetslöshet, bör vara utformat så att det bidrar till att främja full, produktiv och fritt vald sysselsättning och inte tar bort incitamenten för att arbeta eller erbjuda arbete. Konventionen innehåller bl.a. bestämmelser om omfattad personkrets, villkor för ersättning, ersättningsnivåer och ersättningsperiodens längd samt anger skäl och villkor för indragning eller minskning av ersättningen, t.ex. om annan inkomstförmån erhålles.

ILO-kommittén finner att Sverige, även med de föreslagna lagändringarna, uppfyller de preciserade krav som anges i de nämnda konventionerna.

Promemorians förslag om att avskaffa rätten för en arbetssökande att under de 100 första dagarna i en ersättningsperiod begränsa sig till att söka lämpliga arbeten inom sitt yrke och i närområdet aktualiserar emellertid ett påpekande. ILO:s utgångspunkt för de sysselsättningsrelaterade instrumenten är att främja full, produktiv och *fritt vald* sysselsättning.

I artikel 21 punkt 1 i ILO:s konvention nr 168 anges att den förmån som en skyddad person skulle haft rätt till vid hel arbetslöshet kan förvägras, dras tillbaka, dras in eller minskas i föreskriven omfattning om den berörda personen vägrar att godta lämpligt arbete.

Vid bedömningen av ett arbetes lämplighet skall enligt föreskrivna villkor och i lämplig omfattning hänsyn enligt nämnda artikels punkt 2 särskilt tas till arbetslösa personers ålder, längden av deras tjänstgöring i tidigare yrken, deras förvärvade erfarenhet, längden av deras arbetslöshetsperiod, arbetsmarknadssituation, inverkan av det ifrågavarande arbetet på deras personliga situation och familjesituation samt om anställningen är ledig såsom en direkt följd av ett avbrott i arbetet till följd av en pågående arbetskonflikt.

ILO:s expertkommitté som granskar medlemsländernas tillämpning av ratificerade konventioner har betonat att det kan ifrågasättas om det är förenligt med konventionen att dra in arbetslöshetsersättning för personer som vägar acceptera arbete trots att det inte motsvarar personens yrkeskunskaper, kvalifikationer, erhållen erfarenhet och längd av tjänstgöring i tidigare yrken. Norge, som kritiken i detta fall gällde, uppmanades därför att se till att de aktuella kraven enligt artikel 21 i ILO:s konvention nr 168 åtminstone skulle upprätthållas under arbetslöshetsperiodens inledande period det vill säga under de första 26 veckorna. (Direct request, CEACR 1999/70th Session, Norge ILO:s konvention nr 168)

I promemorian föreslås att möjligheten att begränsa sökandet av arbete till det egna yrket och närområdet under de första 100 dagarna avskaffas. I promemorian understryks emellertid att rimlig hänsyn även fortsättningsvis skall kunna tas till den arbetssökandes möjligheter att arbeta inom ett annat yrkesområde, pendla, veckopendla eller att flytta genom tillämpningen av reglerna om vad som skall anses vara ett lämpligt arbete.

Lagen om arbetslöshetsförsäkring anger vad som utgör lämpligt arbete. I promemorian anges att regeringen har delegerat till Inspektionen för arbetslöshetsförsäkring (IAF) att meddela närmare föreskrifter om vad som skall anses vara lämpligt arbete. Därutöver anges att arbete pågår inom regeringskansliet med att tydliggöra bl.a. gällande bestämmelser om underrättelse till arbetslöshetskassan vid avvisande av lämpligt arbete och om avanmälan till arbetsförmedlingen.

För att säkerställa att Sverige även framledes lever upp till sina åtaganden enligt ILO:s konvention nr 168 bör konventionens nämnda regler och ILO:s övervakningsorgans kommentarer beaktas när regler utformas som berör begreppet lämpligt arbete och dess koppling till möjligheten att utfå arbetslöshetsförsäkring.

I handläggningen av detta ärende har deltagit undertecknad vice ordförande, ledamöterna Delang, Brorsson, Rudeberg, Edström, Nygren och Bengtsson samt ersättaren Eriksson. Närvarande har varit ersättarna Jonsson, Johansson och Lindman, experten Rahm samt undertecknad biträdande sekreterare.

För ILO-kommittén

Karin Renman

Petra Herzfeld Olsson